

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiului, strada Măcelariilor 47.

Corespondențele săntă și se adresa la:

Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelariilor Nr. 47.

Episoale nefranțate se refuză. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 or., — de două ori 12 or., — de trei ori 15 or., rândul cu literă garmonă — și timbr de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumerări nouă

"Telegraful român",

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe semestrul următoriu, respective pe trimestrul Iulie-Septembrie al anului 1882, cu prețul cel mai moderat, care se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumărări se trimit mai cu înlesnire pelângă asigurării postale (Posta utálvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliu, și eventual al postei ultime să fie scrisă bine, ca să se poată celi.

Se atrage atenția on. domnii abonați, că caror abonament se sfârșește cu ultima Iunie 1882, așa înnoi în vreme abonamentul, pentru că se sănătatea cu domeniul, și eventual al postei ultime să fie scrisă bine, ca să se poată celi.

Editura "Telegrafului Român" în Sibiu.

^{*)} O înlesnire foarte mare în expediere se face

prin lipirea unei fișă de adresă de abonamentul ultim.

O programă de gimnasiu.

(O-) Suntem o națiune compactă în patria noastră. Suntem legați de sunul acestui patriei ca copilul de sunul maicii sale. Aici ne-am născut, aici vom se trăi, înseamnă în letargia de până acumă nu mai vrem se trăi.

In letargia de până acumă nu mai vrem, nu putem se trăi, căci ei ne ducă cu pași repezi spre perio. A striga numai cu plămâni umflați: "nă se face nedreptate", a votat tot din trei în trei ani pasivitate, și a nu mai face nimic; toate aceste, aide, de, au putut avă trece până astăzi, de astăzi încolo însă nu mai pot avea valoare, dacă nu vom se nă morim noi însine. Suntem sătui de vorbe

goale, fapte ne trebuie, fapte căci vorbe goale ne duc la perire.

Trebue să ne scuturăm din adințul somn de astăzi, trebuie să ne punem la lucru, dacă suntem sinceri, și ne vom bine. Mai bine și în ceasul al 11, decât nici odată, căci altcum suntem sături.

Se privim puțin însprijurul nostru. Suntem amenința din toate părțile, aceasta nu o vădă nici un român. Si noi ce facem? Ce facem pentru asigurarea stării noastre ca națiune, ca facem cu creșterea tinerimii?

În Nr. 70 al acestei foi, am dîs că suntem la încheerea anului școlastic și că e datoria noastră se ne tragem sama cum stăm cu junimea noastră. Am mai dîs că junimea noastră și foarte neglesă; nime în lume nu se interesează de soarta ei, nime nu își bat capul cum cresce ea, ce direcția națională urmează ea, ce este de încurajat, ce de stîrbit din junime, cu un cuvînt de tinerii de astăzi pot forma străini chinezii, iapanezii, zulușii, englezii ce vor voi, infișără ca pare că nici habar n'are. Am dîs că și timpul suprem ca la finea anului școlastic să ne tragem sama cum stăm cu junimea studiosă.

Avem înaintea noastră programa gimnasiului de stat din Sibiu de pe anul scol. 1881/2 compusă de domnul Veress Ignác directorul gimnasiului. Din ea putem înveța multe căci ei ne spune că s'a redat în cursură unui an în Sibiu.

După această programă la gimnasiul de stat din Sibiu în decursul anului scol. 1881/2 au studiat 289 de elevi, toți fără naționalitate. De bună samă au fost importanți spre acest scop toți din luna. Si aceasta o am și cred că nă sta în programă punctul 4 din poziția VIII „Datele statistice.“ Etatea lor variază între 10 și 20 de ani.

După locul nașterii 107 sunt din comitatul Sibiului, 41 din al Albei inf. 23 din al Făgărașului 17 din al

Hunedoarei, 15 din al Clujului, 13 al Solno-Dobocii, sub 10 din celelalte comitate.

Ne oprim deocamdată aici ca se ne lumină. Dintre cei 289 de elevi fără naționalitate pre cei gr. or. si gr. cat. în suma rotundă de 120 îprimim în sinul națiunii române. Ce vor face săși cu cei de confesiunea aug nu știm. Am avea așa dară 120 de români la gimnasiul de stat de aici. Mi-am permis a face pe cei gr. or. si gr. cat. români, sedus sănătatea la aceasta și de locul nașterei acestor elevi fără naționalitate. Si pentru ce mă provoc numai la locul nașterei lor, mă voi exprima mai târziu.

Din datele statistice mă voi ocupa mai pe larg cu punctul 5: progresul elevilor.

Din notele distins. bine, în destulitoriu și neindestulitoriu voi face done grupă: din distins. și bine voi forma grupă celor bună și din destulitoriu și neindestulitoriu pe cea a celor debili. Cred că nu esagerez în formarea grupelor.

După acestea urmează raportul cu datele sale

	Buni	Debili
Limba maghiară .	89	166
Limba latină .	76	178
Limba greacă .	29	46
Limba germană .	86	46
Mathematica .	118	138
Istoria .	36	73
Geografia .	72	106
Istoria naturală .	60	74
Fizica .	34	25
Limba română .	40	67

Am reproduc cifrele fără nici un comentariu. Trebuie imediat la clasificarea elevilor după rândul alfabetic. Si de oare cei din elevii fără naționalitate pre cei gr. or. si gr. cat. i am luate de români, pre toti ceialăi i voi numi noroșani. După acestea urmează sănătatea tabelă compusă tot pe baza raportului din cesteia, și dacă

voiu fi greșit mult m'ar deobliga ci neva prin rectificarea din oficiu a cifrelor.

Clasa	Suma elevilor	Promovări	Repetări	Repetări	Au părăsit instituții	Fără esanmen	Murit	Sumă
VIII.	5	4	4	—	—	—	—	9
VII.	5	12	1	11	3	—	—	17
VI.	11	15	9	9	1	—	—	26
V.	17	16	5	7	5	2	4	83
IV.	26	9	13	2	3	2	6	1
III.	16	20	7	18	5	—	1	41
II.	22	33	14	12	4	4	—	96
I.	23	43	9	26	2	8	14	55
								72
								259
								1
								2
								1

Compararea acestor două tabele e foarte instructivă, și nu avem de stă cuvințe spre a o recomanda înțeligenței noastre.

În impreguri normală ar fi dureros pentru noi această persecutare a elementului românesc la gimnasiul de stat din Sibiu. În decursul acestui an sau incătușa ușile gimnasiului pentru 62 de elevi români din 120. Preste jumătate. În impreguri normale ar fi dureros astă pentru noi,

și Eminescu, traduse în nemțesc, au fost că se poate de bine primite, ear Al. Naum a fost în acest an premiat de către literati latini din Montpellier. Sărgind acela scurta cerește apura poesiei voii trecută la literatura beletristică în prosă.

Abia de un secol și de ani au început și la noi să ivi scrierile din trumosul român al novelisticiei și din norocire novelistică română a început îndată la ivirea ei a merge pe calea devenătură; astfel a fost cu putință ca în sorață vreme „Junimea“ să arete lumii culte novele de adverătă valoare. Slavici, Negruzi și Gane, cei mai însemnați noveliști români au scos sujetele scrierilor lor din clasa neprefăcută a poporului și au împlinit astfel o însemnată cerință a noivelor. Pe lîngă aceasta, novelelor lor posed toate insușirile, ce le prezintă spiritul noivelor tradiționale stările sufletești și ideile unui popor întreg care stă vor fi acelasi că va trăi poporul respectiv. Pentru aceea novelelor noastre nu au altă intenție ca scrierile lor, decât a vorbi ini-

mii în limba ei comună omenirii. A urmări în novelă un scop deosebit de acesta este o abatere din firea și caracterul poetic al acestui ram literar; și Turgeniev, care în toate operaile sale fintesează la îndreptarea unei societăți, face abatere dela aceasta caleitate novelistică; pentru aceea multi nici nu voiesc să dea scrierilor lui Turgeniev caracterul de novele. Aceasta împreguri nu destrage însă nimic din meritul genialului rus, din pricina căle posă în mare măsură celălăi insușiri ale noivelor și Turgeniev reține totușul unul dintre cei mai mari scriitori ai timpului de față; arătând că de putin se lasă frumosul temperamentul sănătos în marginile, ce le pune spiritul omeneșii. Poate că mai târziu, după ce novelistica română va fi căstigat o putere de viață mai mare, se va depărtă și ea din cînd în cînd de hotărârea terenului, pe care are să se misce.

Noile dñi. L. Slavici se ocupă fără deosebire cu viața poporului românesc și ne înșează cu fidelitate vrednică de admirat. Caracterele, ce

FOITA.

Scriitorii dela „Junimea.“^{*)}

(Caracteristică.)

(Incheere.)

Într' estremele, despre care vorbăm, ține mijlocul Al. Naum și merge cu atâtă siguranță și bătăcie pe această aurătă calc, atingătendu-ne pe de o parte înină putem ușor eugeta asupra ideilor, ce le imbrăcă în haină poesiei. Un alt poet talentat este dl Pompiliu, a căruia poesii sunt inspirate de geniu poeziei populare și scrise într-o limbă frumoasă, potrivită cu acest caracter al lor.

Eata domnilor căpătă poeți de talent, car dimpreună cu Alecsandri și cu putini alții sunt astăzi reprezentanții Musei române. Poesile lui Negruzi

^{*)} Operat, cecit în sedință festivă, ce „România Jună“ din Viena a jinut în onoarea societății literare „Junimea“ din Iași, în 17 Iunie a.c.

astădi însă prin acest fapt ni s-au făcut servirii. Si ce fel de servirii?

Scim că gimnasiul de stat de aici este fabrică de maghiari. Una la mână. Scim că elevii ei din acest institut sciu foarte puțin din viața noastră națională. Cei mai mulți nici nu aușt de istoria neamului nostru. Ce îspravă se face în studii, ne arată tabela primă. Două și poate trei la mână. Caci șovinismului unguresc nu trebuie să oamenii luminați, ci "patriotii" moderni: Cam eu capul sec; numai ungurește să scie. E lucru constat că mai departe că de greu pot ţine ecuilibrul studenții ei din gimnasiale unguresc, după ce ajung în occidentul luminat. Acesta e maghiarism în fond.

Si acum se revenim la maghiarismul în formă.

Pe fiecare om cu minte l'umflă rîsul când vede caricaturile, ce a făcut programă din numele românesc a le elevilor. Dovadă că noi trăim de parte de Europa civilisată, și topografia pentru noi e numai satiră.

Să vedem căteva mustre de nume românesc după chipul și asemănarea programiei:

Klonzca (Clonta), Fogarasi (Făgărășan), Rácz (Răț), Harsányi (Harsan), Szentesse (Stâneasa), Kerpenesi (Căpenișan), Muntean (Muntean), Muntán (Muntean), Nyisztor (Nistor), Deán (Daian), Makáv (Macevau), și dacă e dorință ceteritorilor, pe Nr. viitoru reproducem întreaga programă.

Întrebăm serios pe scriitorul programiei ce a cugat când a compus programă? Să ţine domnia Sa de om serios, sau voiesc se apără înaintea publicului român, de ce ce se arată? Cred că e în drept a dispune asupra numelor de familiile românesci după drag placul d-sale.

Și cum vine că numele de familie nemțesci sunt respectate cu sfîntenie, așa: Wieder, Henzel, Stöhr, Riedl, Schissel, Fischer etc. fară a le serie Sisszel, Stör, Henczel etc. și numai noastre sunt supuse îndrăsneala Dsale? De unde atâtă îndrăsneală că să nu di mult? Nu ajunge că mai în tot anul l'am reflectat la acest loc? Voesce se facem și mai mult? Dacă vrea să se recomande la locurile mai înalte, aleagă mijloace mai eficace.

Ca programă se fie în formă și mai cu forță se nu mai inducă în ea nume ca Vulcan, Florian, Moldovan, Dragos Stan, Bogdan etc. ci se le schimbă toate cu nume neaoș ungurești căci cele românesc și maghiariste tot se vădese.

Se tragem concluzii. Ni s'au înstăriat dela scăolele ungurești din Sibiu în decursul unui an mai mult

de jumătate din numărul elevilor, care se urcă la cifra de 120. Ne-am scăpat deci 62 de oameni, iam salvat și așa, și așa — după cum dice românum. Iam salvat după. Si acest serviciu ni l'a făcut gimnasiul de stat de aici. Neau maghiarist cu volnicie numele elevilor după calapodul arătat mai sus. Neau deschiși ochii, ca se vedem. Aducem tributul nostru de recunoștință și pentru acest serviciu. Caci în adever servicii sunt aceste. Ele ne fac meritata imputare: cum de voi români nu ați înfăntat, și nici prin cap nu ve trece, se înfăntă aici în Sibiu scăole românești.

Este enigmă în adever că nu s'a înfăntat în Sibiu scăole românești. Este enigmă pentru că aici în Sibiu ar fi fost cu ce și prin ce. Aven în Sibiu multe de toate. Aici ne e metropolia, reședința metropolitului ortodox român, totodată arhiepiscop al Transilvaniei, institutul pedagogico-teologic ortodox român, aici e reședința comitetului central al Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Aven tot aici Banca „Transilvania". Institutul de credit și de economii „Albină" avem consiliari de toate branșele, oameni înăuntriți pe catedră, avem oameni cari din trei în trei ani se bat cu pumnul în pept ca mentorii neamului nostru, și cu toate acestea scăola ca în palmă. E enigmă aceasta pe care putușii o vor pricepe.

Si doamne nu ar face aici un gimnasio român! Vede Brasovul, persifilul de Brasov, ce scăole bune are, model de instituție. Ce capital distribue el din aceste instituții în tot anul și cu ce percents distribue el aceste capitale. Sibiu cu institut, Brasovul cu institut. Al Sibiului pentru nație, al Brasovului pentru nație. Ambele institute capitalizasează. Efectele lor sunt cunoscute.

Veniet tempus. Veniva timpul. Si cele ascunse se vor vădi. Istorici și va să veridică și asupra Sibiului și inteligenției lui. Chiemarea diariului „Telegraful Român" ar fi de a indica mijloacele, prin care s'au putut parașala rul, și de a resfârge batjocurile, cu cari se umilește numele românilor. Se ne punem la lucrul, se părăsim în diferimentul, nu ne surgrăm ca un *boea constructor*, să grigim de instrucțiuine Junimii noastre.

Revista politică.

Sibiu, în 25 Iunie.

Dierele oficioase de dinoaco și de dinoaco de Laita se silește a mulcomi alarmă provocată de faimile și articulii privitoare și privitor la reforma militară. „Ellenor" deslușește pe larg,

ruful și nu scăpă din vederea sa nici un lucru căt de mic, ce contribuie la completarea și înfrumusețarea tablourui, la care lucrează. Astfel, dacă ne e permis a face o asemenea plastică, tablourile ce înfățișăzează scenele din aceste novelă sunt formate din petrecere de diferite culori, ce în forma unei mosaiice sunt grupate în cea mai artificiosă și naturală ordine pentru a forma un întreg, din care nu lipsește nimic și în care nu se afă nimic de prisos. În sfîrșit novelele diui Slavici sunt scrise într-o limbă curată frumoasă și potrivită sujetului, cel tratează, și de multe ori întemplierile sunt descrise cu un humor original și drăguș, acoperite cu bruma ușoară a bătălii de joc și a comieului, după cum dictează Eminescu. Ocupându-se din Slavici cu viața poporului românesc și înfățișând-o da cu atâtă fidelitate, novelele sale mai au și meritul de a da ocazie străinilor, caru-i prea cunosc înca bine neamul românesc, se pătrundă în adâncimea spiritualului poporului și să cunoască bogata comoară, ce zace întrunsul.

Un al doilea novelist din „Junimea" este redactorul „Convorbirilor", dl Negruzzi. În prosă putere acceptă scriitor stă în măestria descripției și înfățișării tipurilor, ce joacă rol în scrierile diuale. Negruzzi nu voiesc să pătrundă în sufletul persoanelor așa adună cum o face Slavici și nu și încurcă eroii operele sale în vîrtejul nestatornic al vieții, ci înfățișează pe indișivici respectiv în diferitele stări sufletești mai remarcante așa cum ia creat mâna volnică și măestră a naturii. Am putea deci asemenea forțe potrivit po Negruzzii în privința direcției cu pictorul Wereschagin, a căruia opere au avut fericirea ale vedé în acara acestui an și care de asemenea se multănescă a se înfățișa lucrurile vrednice de admirat ale naturii. Este însă o greutate foarte mare în sevărarea acestor lucrări, de multe ori mai mare decât aceea, în care joacă rol fantasia proprie. Pentru că indată ce descripția și înfățișarea nu e completă, desenul nu mai corespunde obiectului respectiv și ceteritorul numai poate reafla în acele tablouri lucrurile,

tot așa și „Fremden Blatt" că reforma din cestinu nu e decât o suplinire la organizaționea militară de până aci. „Ung. Post" asigură că reforma nu privesc legile sălii de lașă afară de buget și să cea ce să îl desprăze rezervele suplinitoare, că așa vor fi chiamate la servit pe trei ani consecutivi în timp de pace, se pare a fi nevoie. În casul când rezervele suplinitoare ar avea să fie supuse servitului amintit în adever că ar să modifice toată constituția armatei și aceasta negreșit că fără de întrevinearea parlamentelor nu se poate.

Dierele maghiare asigură din toate puterile, că în Ungaria spiritele nu să agite contra Jidovilor, și că nu se simt mișcări antisemite. Broșurile confiscate la Panciova, scrierile ce se strângă din partile de Nyíregyháza și în fine cele din Papa dovește, că dacă organele nu vor fi destul de precaute, va avea și Ungaria nevoie său cu Jidovii. În Bohemia, la Kuttenberg spune „N. L.", incă să simtă simptome antisemite. Capitanul cercului de acolo a proclamat un felic de stare de asediu și milizia e consignată.

Crisa egipteană a fost eri așa de acută încât era pe aci ca să vorbească *ultima ratio*, adevară tunurile. Telegrama din London delă 6 Iulie i-n spune că admirul Seymour a trimis lui Arabi-pașa un ultim foarte categoric, că dacă nu sisteză lucrările de înarmare a forturilor aleșandrine, bombardarea Aleksandria. Pregătirile Engleziei de resboiu sunt aproape terminate. În cătrele dile 40,000 oameni sunt gata de plecat.

În Paris se telegrafează că și guvernul francez ia lucul de tot se secesă față cu Egiptul. În arsenalele marine franceze este activitate neșpus de mare. Francia trimite de două deci de corabii 30,000 combatați. Sultanul din Constanța începe să telefroane multe telegrame căpătate de la căpitanul său și civilisației. Dară evenimentele mai din urmă ne arată într-un mod foarte trist și umilit că nu e așa și că Europa are ostașii mai mulți, arme mai bune și material mai mult de resboiu dară n'are destoinicia cuvințoasă de a întrebui mijloacele aceste de forță spre păzirea intereselor culturie moderne. Ne lipesc oamenii cari în numerole interesele Europei să ceteze a se pune în potriva barbariei orientului, și oamenii cei mari a statelor de astăzi n'ajung nici chiar mediocritățile Bismarck, simbolul cancelar al impăratului german i place cănd se numește cancelar de fer, și poate că el însuși crede, că e cancelar de fer. Nu se poate tagădui nici de cum că Germania acum are puterea și influen-

țărilor celor mari din Europa care cu răbdare nespusă se uită la provocăriile, cari un musulman fanatic de calitatea a unui Arabi-pașa cetează a-i adresa. Unde și astădi Europa, unde și Europa aceea, care odată cu mână puternică în Siria și în Crimeea precum și în umbra piramidelor a apucat barbaria asiatică de fru și a procurat autoritatea legilor culturie moderne. Unde și astădi Europa aceea pentru a cărei succes un Napoleon, un Palmerston, un Metternich a vorbit și cănd a fost de lipsă, a luat și sabia în mână.

Armatile noastre de acum foarte tare se deosebesc de armatele mai înaintate. Organisarea puterii înarmate fără seamă s'a amplificat și s'a perfecționat. Poporul întreg poartă arme și Europa întreagă sub impregnările de acum nu e altă decât o singură tabără mare. Bugetele de resboiu în toate statele Europei înghit sume enorme de bani. Poporul de abia poate duce poverile ce i se încrearcă și totuși le duce cu răbdare și fără cărtire. Si modul de a purta resboiu și precizia armelor a luat o dezvoltare precum numai înaintea a cătorva decenii nici n'ar fi crezut-o posibilă. Puscile noastre mână așa de depare și așa de acurat, de puinduse în comparație cu puscile de mai înainte, aceste ne par numai niscari jucării de copii. Materialul artistic nu arată înaintări tehnice, de care mai înainte de abia își facea cinea o idee. Asemenea a înaintat foarte mult în dezvoltarea forței marine mine și torpede ca și cu corabii cui rasate, ce par că sunt nicește cetăți plutinile pe apă. Prin consecință, așa dura ar fi să credem, că Europa, care dispune astăzi preste atâtă mijloace de forță și în aviație proporțione cu autoritate și energie mai mare va folosi interesele ordinei și civilizației. Dară evenimentele mai din urmă ne arată într-un mod foarte trist și umilit că nu e așa și că Europa are ostașii mai mulți, arme mai bune și material mai mult de resboiu dară n'are destoinicia cuvințoasă de a întrebui mijloacele aceste de forță spre păzirea intereselor culturie moderne. Ne lipesc oamenii cari în numerole interesele Europei să ceteze a se pune în potriva barbariei orientului, și oamenii cei mari a statelor de astăzi n'ajung nici chiar mediocritățile Bismarck, simbolul cancelar al impăratului german i place cănd se numește cancelar de fer, și poate că el însuși crede, că e cancelar de fer. Nu se poate tagădui nici de cum că Germania acum are puterea și influen-

Unde e Europa?

Modul, în care de mai multe luni un cap de mijloc egiptean și bate joc de interesele ordinei și civilizației ne reprezentate de Europa, este o înșătură foarte mare pentru partea de lume, în care locuim noi, și tot omul trebuie să înțelebe: ce e, de concertul

ce lea veșut vre odată în natură. Cât de dibacu și neajuns este de Negruzzii în acelaș lucru, o vedem din „Copile de pe natură" ale sale, unde în înfățișării tipuri nu numai din popor, ci și din societatea mai înaltă a Românilor.

Un alt membru al „Junimii" și însemnatul novelist român este dl Nicu Gane. Acest autor ascmenă secretele sale din viață națională atât din dilele noastre, că și din vremile de demult frumoase și patriarcale ale neamului românesc. În toate scrierile diuale să dă pe față iubirea de patrie și naționalitate în cel mai înalt grad și de aici ne putem explica cum de credințele poporului nostru joacă rol atât de mare în novele sale având de multe ori o putere deosebită, ce de novelelor și înfățișările fantastice. Dl Gane nu își pune de scop a ne înfățișa întreaga viață sufletească a Românilor cu diferențe și nuance fine, ci se mărgineste a ne arăta una său alta insușire însemnată și mai generală. Ca despăgubire pentru aceasta de nea descriptiile de persoane, locuri și

vremuri de credințe și obiceiuri de o fidelitate admirabilă. Si toate aceste sunt scrise într'o limbă românească limpede și curată, dulce la grai și plăcută la aud; potrivită sujetei și spiritului național al novelelor, limbă ca aceea cum rar mai găsim în întreaga noastră literatură. În chipul acesta novelele diule Gane nu pot avea pentru un străin acel farmec, ce l au un român, care simte că din secolul său începând cu Bismarck, simbolul cancelar al impăratului german i place cănd se numește cancelar de fer, și poate că el însuși crede, că e cancelar de fer. Nu se poate tagădui nici de cum că Germania acum are puterea și influen-

După ce am facut aceasta caracteristică a celor trei noveliști din „Junimea" nu cred de prisos a arăta căteva din părările străinilor asupra novelelor în ceea ce, traduse mai cu săma în nemțescă.

„Blätter für literarische Unterhaltung" Nr. 40 din 1880 dice într'altele despre „Rumanische Skizzen" în care se cuprinde mai cu său căruri de ale lui Slavici, Negruzzii și Gane: „Cartea întreagă său cu mult de asupra literaturii române obiceiuite și novelele terenesci ale lui Negruzzii și

cea mai mare în Europa, și că conducea Europei însărcinări, când ar fi în stare de a o accepta, și când ar avea un om de stat, care n-ar fi numai un mare înaintator de tradițiile familiei Hohenzollern, dar și ar fi și harnic de a fi un procurator al intereseelor culturale europene, plin de idei bune și de energie. În dilele lui Napoleon, Palmerston și Metternich mai erau o Europă care, când undeva în lume se vătăma întrecesele culturale europene numai decât își cu energie se opunee barbariei. Epoca lui Bismarck, care și epigonul acestor oameni se caracterizează într'un mod foarte trist în aceea, că numai este o Europă, că interesele culturale europene, care sunt mediu legăturii comune a tuturor popoarelor din continental nostru, numai au nici un procurator, nici un executor, și sunt expuse fără pață și fără cruce tuturor atențatelor barbariei. Cu intristare foarte mare văd popoarele starea aceasta, care însemnă un pas înapoi și care mult timp nu se poate surbi. Conducerea în Europa se poate cuneni numai acelora cari socotesc interesele culturale europene de starea lor conduceatoare.

Dacă popoarele jertfesc așa mult pentru sporirea mijloacelor de putere, au și dreptul de a cere, să se întrebuneze mijloacele aceste intr-un mod potrivit spre păzirea intereseelor Europene. Cultura europeană — fată cu celelalte părți ale lumii — are a împlini o misiune mare. Misiunea aceasta o vedem astăzi în Egipt despreșută, luată în bătaie de joc și călcată în picioare. E timpul să se ridică Europa la o acțiune hotărătoare, și popoarele să nu numai fie silite a întreba cu rușine: *Unde e Europa?*

(M. Post^a)

Afacerea dela Tisza-Eszlar.

Investigația se continuă. În Dada s-au arestat de nou mai mulți indivizi. Plutații arestați nu făsonează nimic.

Varietăți.

* (Alteța Sa Imperială,) Principele de coroană Rudolf, astăzi din „P. Ll.” avea eri să se întoarcă din tabera de lângă Praga, la Praga, de unde în 13 iulie n. va pleca în Transilvania. Aici va petrece la vînătoare opt zile. Nu se știe încă dacă vine sau nu vine și A. S. principesa de coroană.

* Ministrul de justiție reg. ung. a încredințat agențialele medicale la are-

stanții dela judecătoria singulară din Nasaud medicalui cercual Dr. Emil Filipou.

* Bar. Mayr trimisul austro-ung. la București a plecat cu concediu în Austro Ungaria.

* (Prințipele Victor Napoleon.) Fiul „Prințipelui roșu” de prezent în Budapesta. Luni a sosit sub numele conte de Moncalieri însoțit de șeful curții său D. P. Conte, cu vaporul în Budapesta și a debărcat la „Grand Hotel Hungaria.” Tinérul prințipe, în care bonapartistii privesc pe pretendentul cel mai îndreptățit la tronul împăratesc francez, studiază în Heidelberg, nu asculta însă la universitate, ci profesorii îi dă lecții în locuința lui. Prințipele trece de un timr serios cu caracter rezolut. Și această călătorie a să intenționează înmulțirea experiențelor sale. În Budapesta se dice că va petrece căteva zile.

* (Marșalul Mac-Mahon în Ungaria.) După spusa diferitor diare franceze dela 30 Iunie n., Marșalul Mac-Mahon va pleca că de curând spre Ungaria.

* (A treia universitate.) Cuvă privire la rezoluționea ministrului de instrucție referitoare la cestinua universității a treia de care a fost vorba deja în diare, serie „Bud. Korr” pe baza informațiilor date din parte competentă următoarele:

Ministrul de culte și instrucționu având în vedere înființarea unei a treia universități a cercetat mai întâi cetașii Pejor încă din anul 1880, însocit de oamenii de specialitate și a raportat apoi Majestății sale. Mai târziu, când s-a respunsă vesteasă despre agitaționarea pentru ridicarea unei a treia universități în Szegedin apoi în Cașovia ministrul însoțit de oamenii de specialitate a cercetat în anul 1881 Szegedin, ear acum de curând Cașovia. În toate trei locurile s-au luat în considerare localitățile oferite și documentele respectivelor cetăți etc. Ministrul are de scop, să aștearne cu privire la a treia universitate încă în decursul toamnei Majestății sale și dîteei un proiect și pentru compunerea unui astfel de proiect a cerut atât dela Szegedin cât și dela Cașovia prezentarea datelor necesare.

* (Consulul român din Budapesta) Aleșandru Farra, care a petrecut timp mult indelungat în afaceri oficiale la Constantinoopol se aşteaptă în septembra aceasta să-și ocupe postul.

* (Strămutări de diplomi români.) Mavrogeni trimi-

sui României la Roma se strămută la Constantinopole. Teriaci în este denumit trimis la Roma și Manescu în locul lui Mitileneanu la Bruxelles.

* („Națiunea“) diariu nou politic cu o infășurare care face cea mai bună impresiune dintre toate diarele românești de peste Carpați, a pășit înaintea publicului, cu cel dințău număr său Joi în 17 iunie. Diariu în format mare, are rubrici constante bine îngrigite. „Națiunea“ după că se poate vedea din programă se scurtă este diariu liberal și evită polemice supericioase, pentru că a respectă convicțiunile celor de alte partide. Înainte de toate însă diariul vrea să respăndească lumină. Diariul costă 60 lei pe an, 30 lei pe jumătate de an și 15 pe cartul.

N-am luat notiță îndată, pentru că vream se urmărim mai mulți numeri ca se juudecă după impresiunea cea dințău. Urmărirea acesta, cauță se o mărturisim, ne a fost în cele din urmă cu neputință. Cauza nu o putem sci, dar este faptă că afară de doi numeri dințău, nouă diariu nu vine nerugat sau mai bine decă regulat al doilea nr. Așa după nrul 2 am primit nrul 4 și apoi nr. 6.

* (Esercitiile artilleriei în tragerea la semn.) Încep în 1 August n. și vor urma până în 26 August n. dela 6 ore dimineață până la 12 ore la amiază. În dilele acesta este interzis celor nechamați a călău pe teritoriul exercițiilor 400 urme din apoa tunurilor cu care se trag la semn, căci altcum se pot întâlni nenorocii. Pasanți pedestri, călări sau cu cările intră Poplaca și Sibiu sunt avisati a umbila sau pe lângă Dumbrava sau peste Cristian și celăi Gura-riului pe lângă călău vechi. Mai departe se atrage atenționarea acelor ce ar găsi proiectile să nu le arunce în colo și înceoce său să le sfredelească. Cu deosebire bombele (proiectile găunoase) trebuie ridicate cu îngrijire totdeauna întoarsă cu festila sau cu ochiul bombei în sus. O persoană nu ridică mai mult de un proiect de odă. Proiectile găsite să se ducă sau la depositul filial de artillerie sau la oficiul stationat pe teritoriul exercițiilor. Aducătoriul de proiectile său de bucată de metal din proiectile primește un onorar corespondent.

* (Invitată.) Adunarea generală anuală a despărțimenterii I, al Brașovului și Trei-șcaunelor, conform concluziei adunării generale din anul trecut, se conchidează prin aceasta pe 11/23 iulie a. c. în orașul Brețcu din Trei-șcaune (Háromszék) la care avem

onore a invita pe toți membrii acestui despărțiment, și pe cei ce se întrează de cultura poporului român.

Brașov în 20 iunie st. v. 1882. În numele comitetului cercual Ioan Petrie m. p., Ios. Maxim m. p., director.

* (Comuna greco-orientală din Budapesta) a oferit archimandritul actual din Cairo postul de archimandrit în Budapesta. Archimandritul a respins într-un mod dubios, în urma turbărilor din Egipt însă a declarat că el își va da dimisii în Cairo și va primi postul oferit din Budapesta. Archimandritul din cetea este scriitor și vorbesc toate limbile mai însemnate europene.

* Secuimea din Trei-șcaune (Háromszék) este în agitație din cauza că un feran din Maișa, în absență muierii și noroii sale a ars vestimentele și pănderia acestora, era căpătă de nenorocirea asta și a venit la urmărirea sa a fost de turbatul om măcelările cu o secu bine ascuțită. Feară-om a fugit, nu se știe unde.

* (Atentat.) Diariul „Függetlenség” î se telegrafează din Czegele și asupra lui L. Szalay presid. partidelor independenților s-au tras trei focuri și i s-a aplicat și o lovitură în cap (cu ce?). Glontul a intrat în braț și fu îndată depărtat. Rana nu e periculoasă.

* (Lupi în puterea verii) Ministerul de interne a concesat mai multor comune din comitatul Ciucului, cari cerură pe cale telegrafică concesiune de a vîna lupi și urși. În luna asta său dăt aproape o dusină întregă de astfel de concesiuni.

* (Agitația împotriva Jidovilor.) Dela Papa se telegrafează în 6 iulie n. că acolo agitaționile în contra Jidovilor au luat atitudine serioasă. În noaptea trecută, se dice în telegramă, agitarorii au spară ferestile la peste o sută de case jidovesci. Pentru susținerea ordinei s'a recurut milizia din Raab.

* (Cu privire la eventuala mișcare contra Jidovilor), care să simtă acum de curând în Tokaj și în impregiuri mea acestuia, ar „Hon” dela o persoană, care ocupă o poziție socială extra-ordinară următoare:

„Nesec inventație de cismar au scris noaptea versuri de batjocură pe păreți; Fiind eruți se dice că s-au căut amar de impertinența lor. Despre o altă „mișcare” nici urma; Poderul e linisit, și fiind ocupat cu secerișul nu are timp să mai gădească la astfel de lucruri.

* (Tipografia antisemitică). „M. Hir” scrie următoarele: „După cum ni s'a facut cunoscut din Agria archiepiscopul de acolo Dr. Iosif Samassa a afiat, că scrierile antisemite ce sunt imprăștiate prin teără, es în mare parte din tipografia liceala archeișcopișcă de acolo. Excelența Sa a interzis directorului tipografiei de a mai tipări astfel de scrieri.

* (O serbare de reconciliare). Sentimentele dușmane dințre Francezi și Italianii affători în Tunisia precum se telegrafează de acolo, acum sunt delăturate. Întră 2 la lunei acesteia a avut loc în Tunisia la serbarea intru pomenirea lui Garibaldi. Autoritățile civile și militare ale Francelor precum și mulți ofițeri din garnizoană au lăsat parte la serbarea aceasta. Musica Zuavilor s'a dată dispozitionea comitetului italiano-italian. De surorii avea la stânga pe consuli Angliei și Germaniei, până când generalul Forgeol la dreapta lui avea pe consulul italian. S'a purtat mai multe toaste potrivite ocaziunii chiar simpatice pentru Franța. Musica Zuavilor cântă înmulțită națională, Italianii responderă cu Marseillesa. În același moment, resună,

din vremurile cele mai vechi și până în ziua de azi. Credințele, datinile, obiceiurile, tradițiunile sale scumpă, precum și ideile, ce-l predominau în direcție epocă sunt contopite aici în formă, ce numai fantasia poporului românesc poate să le creze și a căror frumusețe stă mai presus de toate producțele de acest fel ale altor secole.

* (Strămutări de diplomi români.) Mavrogeni trimi-

șin cordată luare aminte vorbele sale tragică. Și de căte ori le ceteam, ne pare că au înțint acel glas tragică și rătăcim cu mintea prin lumea voioasă plină de feță-frumoase cu păr de aur, de dine frumoase ca soarele, de nîne vîdute, și nu știm altii cum săn, săr, dar eu totdeauna me simt fericiți în vorărișia geniuului neveșăut al neamului meu mult iubit!

Sunt prea inguste marginile acestei teme pentru că să pot caracteriza povestile d-lui Creangă, căci fațând aceasta, să caracterizeze toate povestile noastre din prenumă cu spiritul lor, care este tot-odată spiritul scrierilor lui Creangă. Frumoase merită și au căstigat în aceasta direcție și d-nii Slavici, Pomili și Gane.

Iată, domnilor, ce și societatea „Junimea”, în a cărei onoare suntem adunăți astăzi aici și iată cum sună membrii ei purtând condeul spre onoarea lor și a neamului românesc! Cred că năuta incheie mai potrivit aceasta scurta caracteristică, decât urând viață indolungată societății „Junimea” și membrilor ei!

I. T. Mera.

Slavici se pot pune alătura cu ale lui Auerbach.^a
„Völkerkunde Osteuropas” vol. II, pag. 187 dice: „Înaintea de toate ne prezintă Negruții și Slavici în schițele lor de caracter opere de o adverătățe perfecționare. Schița despre „Popa Tanda”, îndreptare lui Popa Tanda, descrierea celor două bătrâni din „Cucuana Nastasică”, care încearcă înzădar a păzii o copilă tinere și frumoasă, ajung în ceea ce privește fința desenului pe Turgejev.”
În sfârșit voi tracta despre o însemnată parte a literaturii noastre populare, pentru care „Junimea” și-a căstigat meritul foarte mari. Este vorba despre basmele și povestile poporului nostru.

În aceste povestiri să infășează întreagă viață suflătoare, putere și individualitatea poporului românesc

